ԺԱ. ՏԱՐԻ 3142 — 29 ՅՈՒԼԻՍ 1894 — 8 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1312 — ՈՒՐԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՈՒՄԱՐԻՆ ՊԼՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դրամական արժէք	150
» » Վեցամսեայ » »	75
» » Եռամսեայ » »	40
Օտար երկիրներէ Տարեկան ֆրանկ	56
» » Վեցամսեայ »	28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր. Տարեկան Օսմ. Ոսկի	2
Դաւառաց թղթատարի ծախքը միջոցեալ	Ղրուշ 50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն
[illegible]

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԽՈՒՍԱՓՈՒԹԻՒՆ ԺԸՆԵՎԻ[*]

Թերեւս աւելորդ չըլլայ նաեւ գաղափար մը տալ ուսանելոյ համար եղած տարեկան ծախուց մասին։ Ահաւասիկ ինչ որ կը քաղեմ 93 տարւոյ տեղեկագրէն։ Համեմունք՝ 2953 ֆր. Թարմ բանջարեղէնք՝ 3208 ֆր. Պտուղ՝ 240 ֆր. Խոզնի՝ 7710 միս 22,375 քիլ. չոր բանջարեղէնք 5,708 քիլո. հաց 35,356 քիլո. խմորեղէնք 2,983 քիլո. գետնախնձոր 50,561 քիլո. կաթ 1135, սուրճ 166. շաքար 551. չոքոլա 208. ալիւր 649. պանիր 2,065. վառելիք 63,515. գինի 52,297 լիտր. կաթ 6,348 լիտր։

Մեծաքանակ գնելով, կանխիկ վճարելով և քիչ մ'ալ վաճառականաց գերթասրտութեան կոչում ընելով, ըստ կարելւոյն աժան կը գնեն իրենց պաշարը։ Մսի մէկ քիլոյին համար, զոր օրինակ, այժմ կը վճարեն միայն մէկուկէս ֆր., մինչդեռ հասարակութիւնը կը վճարէ երկու ֆր։ Ամէն բան միշտ լաւագոյն տեսակէն կը գնեն սակայն։

Առաջին տարուան մէջ, այսինքն 90ին 457,716 կարմներ ծախսուած են։ Յորրորդ տարուան մէջ՝ այսինքն 93ին, 1,046,260 կարմներ։ Մէկ օրուան մէջ մինչեւ 4213 կարմն գնուած է և մինչև 700 անձանց ճաշ տրուած։

Զանց կ'ընեմ յիշել եղի ու մուրքի մանրամասնութիւններ, որք ամեն օր, շաբաթ, ամիս և տարի զգուշութեամբ ու տեղն ի տեղը կը պատրաստուին պաշտօնէից կողմանէ։—«Ինչպէ՞ս կ'ըլլայ որ այդքան աժան կը ծախսեք, և սակաւին փոխանակ գնաւելու տարեկան կոկիկ շահ մ'ալ կ'ունենաք» — «Մեր խղճամիտ զգուշութեան ու ճշդութեան արդիւնքն է այդ մեծաւ մասամբ։»

Ընկերութիւնն ունի ընդհանուր ժողով մը։ Սոյն ժողովին անդամ է իւրաքանչիւր բաժնետէր։ Կը հաւաքուի տարին գէթ միանգամ, ի հարկին աւելի յաճախ։ և բնականաբար բարձրագոյն հեղինակութիւնն է։ Իւրաքանչիւր անդամ միայն մէկ ձայն ունի սոյն ժողովներուն մէջ, ինչ որ ալ լինի իւր բաժիններուն թիւը։

Ընկերութիւնն ունի նաեւ քսանը-հինգ անդամներէ բաղկացեալ վարչական խորհուրդ մը զոր կ'ընտրէ ընդհանուր ժողովն։ Սոյն խորհուրդն ունի իւր կանոնաւոր պաշտօնէութիւնը։ Նիստեր կունենայ ըստ պահանջման հարկին, և անկախ մարմին մ'է ընկերութեան ընթացիկ գործերը վարելու մասին, միշտ պատասխանատու անշուշտ ընդհանուր ժողովոյն։ Այս խորհուրդին անդամներէն երկու հոգի իրենց կարգին ամբողջ շաբաթ մը պարտաւորութիւն ունին որոշեալ ժամերու մէջ այցելել ճաշարանն և բարեկարգութեան հսկել։

Բայց ասոնք, կան նաեւ յանձնախումբեր, սակարկող, տեսուչ և հաշուեքննիչ։

Այս բոլոր կազմակերպութիւնք ու գործառնութիւնք կրնան այնքան շահաբերական ըլլալ օրքան բարեսիրական, մանաւանդ որ քիչ շատ շահ մ'ալ կ'արտադրէ, ինչպէս յիշեցինք արդէն։

Բայց պէտք չէ մոռնալ թէ այն բաժնեթղթերը զորս գնած են շատեր սոյն գործն սկսելու համար, ուրիշ անուամբ լոկ նպատներ, նուէրներ են, և արտադրեալ շահն ոչ թէ պիտի բաժնուի բաժնետերց իբրեւ շահաբաժին, իբր տոկոս գրամագլխին, այլ պիտի գործածուի ի նպաստ կարօտելոց։ Բաժնետերքը ուրեմն լոկ բարերարներ են. և ամեն տարի ընկերութիւնն ընդունած է նաեւ ուրիշ համակիր բարեկամներէ նուէրներ ու կտակներ։

Ի բաց առեալ խոհանոցին ու ճաշարանին մէջ եղող աշխատաւորներն, որք բնականաբար իրենց վարձքը կ'ընդունին, բոլոր միւս պաշտօնեայք ՅԵՒԷՐ կ'աշխատին։ Նախագահը, զոր օրինակ, որոյ մասին խօսած եմ արդէն, և զոր ճաշարանին մէջ գտայ առաջին անգամ, վաճառական մ'է բաղմաղաղ։ Այն պաշտօնեայներէն մին՝ որոյ կարգն էր հակել ճաշարանին մէջ և օրուն ներփայացայ, նկարիչ մ'է, ևն։

Եթէ ո՛և է պատճառաւ ընկերութիւնը լուծուի, իւր ամբողջ դրամագլուխն ու գոյքը նմանապէս մը պիտի յատկացուի։

Ուշադրութեան արժանի ուրիշ կէտ մ'ալ։ Ընկերութեան դրամագլուխը միայն 17,025 ֆր. է այժմ. այսինքն 5,675 բաժին, մէկ բաժինը երեք ֆր։ Հազիւ 1—2 անձինք կան որ 70 կամ 80 բաժին ունին։ Բաժնետերց մեծագոյն մասն ունին միայն 5, 3 կամ 1 բաժին. այսինքն մեծագոյն մասն 3—15 ֆր. վճարած են։ Ո՛չ թէ մեծատանց առատաձեռն նուէրներով, այլ համեստ, դիւրամատչելի դրամներով սկսած ու յաջողած է այս կարեւոր գործ։ Ժողովրդական խոհանոցը կրնայ ըսուիլ թէ ժողովրդեան ձեռնարկն է. փոքրիկ ու ըստ ինքեան աննշան աշխատութեանց միացման, և մարդասիրական անձնանուէր ջանից արդիւնք է։

Ահա թէ ինչ մեծ գործ կը կատարէ այնքան քիչ աղմուկով և տկար միջոցներով՝ այլ զօրաւոր կամքով ու բարեսիրական եռանդով կազմուած այս ընկերութիւն։

Կ'օգնէ բանւորաց, գործաւորաց, ոչ-դիւրակեցիկ անձանց, հայթայթելով նոցա դիւրագնի այլ առողջարար և առատ կերակուր, մաքուր, ընդարձակ և հանգստաւէտ ու առողջապահիկ սրահներու մէջ, ուր, մաքրութեան ու կանոնապահութեան սովորութիւններ կատանան նոքա, որք թերեւս զուրկ են այդ փափաքելի յատկութիւններէն։ Լաւ կը մնանին և խնայողութիւն մ'ալ կընեն։

Կ'օգնէ այն ընտանեաց, որոց հայրը կամ մայրն այլ և այլ պարագայից բերմամբ կարող չեն կերակուրի պատրաստութեամբ զբաղիլ։ Կ'օգնէ անոնց որք ի վնաս իրենց առողջութեան և յաճախ ի վնաս իրենց ընտանեաց, ոգելից ըմպելեաց անձնատուր կ'ըլլան։ Անոնց՝ որք փոքրիկ ամական մը միայն կընդունին, և սակայն այդ ամականն ալ շահելու համար ստիպեալ լինելով իրենց հագուստին ու կապուտին հոգ տանիլ, չեն կարող ծայրը ծայրին բերել ի պարտուց տակ կը մնանն առանց գիտնալու թէ ե՞րբ և ինչպէ՞ս պիտի հատուցանեն զայն։

Անոնց վերջապէս որք կը փափաքին օգնել գէթ բաղդ կարօտելոց, ապահով ըլլալով թէ իրենց տուած ողորմութիւնը պիտի արդարեւ գործածուի մենդարար կերակուր եւ չափաւոր ըմպելիք գնելու։ Այսպէս կուտան շատեր իրենց ողորմութիւնն։ Ճաշարանին կարմներէն կը գնեն. եւ փոխանակ դրամի այս կարմները կուտան, որ սաչափ հաց, սաչափ միս եւս կը նշանակէ։ Դրամը կարելի է մսխել ըմպելեաց համար. գիտնք թէ շատեր թէեւ անօթի, ըմպելիքը նախապատիւ կը համարեն մնունդէն։ Բայց իրենց տուած կարմները միայն իրենց նպատակին կրնան գործածել։ չեն կարող ըմպելեաց հետ փոխանակել։

Անցեալ ձմեռ քաղաքին չքաւոր դասը շատ կը նեղուի գործի պակասութենէ և բնականաբար անոգոց անօթութենէ։ Քաղաքապետութիւնն այս կարմները բաշխելով է որ կ'օգնէ անոնց։

Այսպէս ընկերութիւն մը կայ քաղաքիս բարգաւաճման նպատակաւ։ Սոյն ընկերութիւնն ունի սենեակ մը որ կը կոչուի Զէյ Դէլիքեանց տէրէ։ Ով որ կ'ուզէ, մանաւանդ օտարականք, կըրնայ ամենայն ազատութեամբ մտնել այդ սենեակն որ և է ատեն։ Պաշտօնեայն ամենայն քաղաքավարութեամբ ոտքի կ'ելլէ, կընդունի զբեղ և խնդրուած տեղեկութիւնները կը հաղորդէ յօժարութեամբ և անսպառ համբերութեամբ։ Այս սենեակին պատը, հանդիսակատար, քաղցրաբարոյ երիտասարդ, կը պատմէր ինձ անցեալ օր, թէ օտար երկրէ ուսանողներ յաճախ կը դիմեն իրեն հարցնելու համար թէ ի՞նչպէս կրնան ամենէն աժան կերպով ապրիլ Ժընեվի մէջ։ Անձամբ փորձառու ըլլալու համար, քանիցս կ'երթայ ճաշել այս ժողովրդական ճաշարանաց մէջ. և կը համոզուի թէ կրնայ զայնս առանց անպատեհութեան յանձնարարել այդ կարգի ուսանողաց։ Տիկին մը կ'ըսէր ինձ թէ ոչ միայն բանւորք, այլ գրագիրք թէ այր և թէ կին և շատ վարժապետ ու վարժուհիք կը յաճախեն սոյն ճաշարանն։ Եւ ինչու՞ ոչ։ 50 սանթիմով կ'ստանան ճաշ մը, ուրեմ շատ սեղաններ զուրկ են ամբողջ տարին։

Նախագահն այսպէս կը վերջացնէ իր անցեալ տարուան տեղեկագիրը, զոր կարդացած է բաժնետերաց տարեկան ժողովոյն մէջ։

«Փաղաքելութիւնք, պարոնայք, շարունակել մեր սկսած ճամբան։ Ինչ օրինակ մը անոնց համար որք կը փափաքին նուիրել ինքզինքին իրենց նըմանեաց վիճակին բարելաւման. բայց կը փորձուին մերժել իրենց երկրին օգտակար ձեռնարկներ, վասն զի դժուարին են և ի սկզբան ապարդիւն։ Թող սկսին գործի, առանց վհատելու արգելքներէ, որք անյաղթելի կը թուին։

«Կը մաղթեմ, պարոնայք, որ մեծագոյն յաջողութիւններով պսակուի մեր այս պատուական գործն։ Կենդանակենք մեր ջանքերն, յօժարամ մեր սիրեցեալ երկրին։»

ԱԲՐ. ՏԷՐ-ՅԱԿՈԲԵԱՆ

«ՎԼԱՄԻՐՏԻ»Ի ԸՆԿԱՄԵԼՈՒՆ ԱՌԹԻՒ

ՏԿՈՒՐ ՁՈՒԿԱԳՈՒՊՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Օտեսայէն հետեւեալ զարմանալի զուգադիպութիւնը կը հաղորդուի։ Վլատիմիր շոգենաւին ընկղմելովը ջրահեղձ եղող Գրիգոր Թումայեանը Բագուէ մեկնելէ առաջ պատուիրած է եղեր որ իր անունը կրող նաւթալից նաւը Շուէյտէն Կասպից ծովը տանին։ Եւ ահա, նոյն օրը և գրեթէ նոյն ժամուն երբ Վլատիմիրը կ'ընկղմէր Սեւ ծովին մէջ, անգին Գր. Թումայեան շոգենաւը Կասպից ծովին մէջ ընդհարում մը կ'ունենար ուրիշ շոգենաւի մը հետ, Ապշերոնեան թերակղզւոյն մօտերը, ու կ'ընկղմէր գրեթէ մեռնոյն դիրքին պայմաններու մէջ։ Կասպից ծովին մէջ եղած աղէտը պատահեր է յունիսի 17ի գիշերը, ժամ 12.40ին, այսինքն այն ժամուն երբ Գրիգոր Թումայեան կը խղդուէր Սեւ ծովի մէջ։

* * *

ՍՐՏԱՇԱՐԺ ԱՋԱՏՈՒՍ

Յուլիս 8ին, Օտեսայէն Բագու ժամաներ են հանգուցեալ Թումայեանցի անդրանիկ աղջիկը ու փոքր որդին, որոնք կարի սրտաշարժ պարագայից մէջ ազատուեր են անմիջական մահէ մը։ Վլատիմիրի ընկղմելու պահուն, Օր. Թումայեան՝ ուսագրգիռ գօտին մէջքը կապած ծով կը նետուի ու կը սկսի լողալ։ Նաւատի մը օգնութեան հասնելով իր նաւակին մէջ կառնէ զայն։ Այդ վայրկենին, աղջիկը ջուրին երեսը ճերմակ բարձ մը նշմարելով կը խնդրէ նաւատիէն որ վեր առնէ զայն. նաւատին դժուարութիւն կը քաշէ բարձը ջուրէն վեր առնելու համար, մանրի անսովոր կերպով ծանր էր. յանկարծ կը տեսնեն որ փոքրիկ Կոստանդին Թումայեանը (աղջկանը եղբայրը) բարձին փաթթուած է։ Խեղճ տղան նաւուն մէջ կը քնանայ եղեր բարձին փաթթուած և այս վիճակին մէջ ալիքներուն վրայ տատաներ է հրաշքով մը։ Կէս ժամէն սթափելով ճանչցեր է իր քոյրը ու երկուքը մէկանց կոլոս-Մբէնա շոգենաւն ընդունուելով ողջամբ Օտեսա հասեր են։

Թումայեանցի կինն ու միւս աղջիկը անհետ եղած են։ Հանգուցեալին որդին, Լ. Թումայեան, 2000 ռուբլի խոստացեր է իր մօր ու քրոջ մարմինը բերողին։

* * *

ԳՐԻԳՈՐ ԹՈՒՄԱՅԵԱՆՑ

Ինչպէս արդէն ծանուցինք, Գրիգոր Թումայեանցի յուղարկաւորութիւնը տեղի՝ այլ չթեղ հանգէսով տեղի ունեցեր է յունիս 10ին, Բագուի մէջ։ Հանգուցեալը 66 տարեկան էր. 1892ին պատրաստած է եղեր իր կարգը որով 75,000 ռուբլի կը թողու եկեղեցական, կրթական ու բարեգործական նպատակներով։ Դեր. Սարգիս եպիսկոպոս Տէր-Դաւթարեան պատարագ մատուցանելով Բագուի եկեղեցւոյն մէջ, հակիրճ դամբանական մը խօսեր է։ Ցուզարկաւորութեան կը մասնակցէին քաղաքին ժողովրդեան բոլոր դասակարգերը։ Դագաղը ծածկուած էր բազմաթիւ պսակներով։

Հանգուցեալը մեծ համակրութիւն կը վայելէր տեղւոյն հասարակութեան մէջ. 1870էն ի վեր մասնակցած էր հանրային գործերու. եղած էր հոգաբարձու ազգ. երկսեռ գպրոցներու, Բագուի Մարգարեական ընկերութեան հիմնադիրներէն մին, գանձապետը և ի վերջոյ նախագահ։ ի մէջ այլոց, 5000 ռուբլի կտակեր է տեղւոյն Հախիսիեան աղջկանց վարժարանին, որուն հոգաբարձութիւնը որոշեր է անոն տարի հոգեհանդէս կատարել տալ ի յիշատակ հանգուցեալ բարերարին։

ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺՈՒԹԻՒՆ

ԵՒ ԻՐ ՆՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Վերջերս Ուսչինկիրքի մէջ գումարուած ատամնաբոյժներու ժողովին մէջ որուած տեղեկութեանց նայելով՝ վերջին քանի մը տարիներս մեծ յեղաշրջում յառաջ եկած է ատամնաբուժութեան մէջ։ Բերանին մէջ մուծուած փոքր հայելիին հետ էլեկտրական լոյս կապակցելով, ակառները և ակառի խոռոչները պայծառաբար կը լուսաւորուին և կեսաթափանց կ'ըլլան, այնպէս որ ակառներուն վրայ ամէն թերութիւն շուտով կը նշմարուի։ Թերեւս փոքր ակառ մը թաղուած է ծնօտին մէջ և միշտ այդպէս մնացած է, և թերեւս այդ է տարիներով մէկու մը կրած ցաւին անծանօթ պատճառը։ Էլեկտրական լոյսը անմիջապէս երեւան կը հանէ զայն։ Անցողակի ըսենք թէ երեսի ջղացաւութիւնը գրեթէ միշտ փոքր ակառին վերագրուելու է։

Էլեկտրականութիւնը յոյժ թանկագին ծառայութիւն կը մատուցանէ իրրեւ շարժիչ զօրութիւն ակառ փորող գործիքներու, որ զարմանալի է թէ որչափ արագ գործեն՝ այնչափ նուազ կը ցաւցնեն։ Շատ տարբերտ մարդիկ տակաւին կը յիշեն այն սատակ ցաւը որուն պատճառը եղած է սեղմունդ մը առաջ ատամնաբոյժին փորող գործին զոր կը գործածէր մատներուն մէջեն կամաց կամաց գործենկալով։ Այս գործին համար չինուած այժմու բոլորովի պատուակները շատ աւելի նուրբ են քան էին մեր հօրը տարի առաջ, և զգոյշ ձողեր կրնան ծակել։ Նաեւ, մինչ առաջ ձեռքով և մեծ աշխատութեամբ կը շինուէին, հիմա կը շինուին մեքենայով մը, կամը 4 ½ դահեկանի։ Էլեկտրականութիւնն կը գործածուի նաեւ ակառ քաշելու համար։ Ելեկտրական մարտկոցին կը կցուին երեք թել, որոց երկուքը կոթեր ունին, մինչ երրորդը աքցանին կցուած է։ Ակառն քաշել տուողը կը բռնէ այս կոթերէն, ելեկտրականութեան հոսանքը անմիջապէս կը հաղորդուի, և նոյնհետայն ատամնաբոյժը իր աքցանով ակառն կը բռնէ։ Անմիջապէս երբ ակառային դպչի, ակառն և անոր բարբարկի մասերը կը կոծանին ցաւի զգայութիւնը։ Ցնցում մը, և ակառն կելլէ։

Ժողովի միջոցին ատամնաբոյժ մը դիտել տուաւ թէ ուր որ առաջ հարիւր ակառայ կը կորսուէր՝ հիմա հազ մին ալ չի կորսուիր։ Եթէ միայն արմատները մնան, յախճապակիէ կամ ոսկիէ շինուած ակառայի վերի մասեր, որ կը կոչուին «կատարներ», անոնց վրայ կը հաստատուին, այնպէս որ կատարեալ ապահովութեամբ կրնան գործածուիլ։ Մինչեւ անդամ եթէ արմատ չի մնայ, անոր թողած խոռոչը կրնայ լեցուիլ մէկ երկու արհեստական ակառայով, որ լաւ մը կը հատատուին ոսկիէ «կամուրջով» մը կամ առողջ ակառներուն կցուելով։ Արհեստական ակառներու ամբողջ շարքեր հիմա քիչ կան։

Ատամնաբուժութեան նորագոյն և ճարտարագոյն մեքենան է ծնօտին մէջ ակառայի նոր շարք մը մեկ։ Այս նպատակին համար ճշմարիտ ակառայ կը գործածուի և ոչ արհեստական։ Դեղով մը բերանին մէջ անգայութիւն յառաջ բերուելէ ետեւ, ծնօտի ոսկրին մէջ խոռոչ մը կը փորուի և այս խոռոչին մէջ մէկու մը ծնօտէն նոր քաշուած լաւ ակառայ մը կը դրուի։ Եթէ մարդը գեռահաս և զօրաւոր է, ոսկրային կազմածը շուտով կը գոցէ անոր շուրջը, և երբ լինելը բուժուի, ակառն պատրաստ կ'ըլլայ գործածուելու։ Սովորաբար երեքէն մինչեւ տասը տարի կը դիմանայ այդ ակառն։ Ծարիքոտ կամ տկար անձի մը համար, կրնայ հաստատուիլ ծնօտի ոսկրին բոլորտիքէն արծաթէ թելեր անցուելով։

Արդի ատամնաբուժութեան ամենէն կարեւոր զարգացմանց մին իրագործուելու վրայ է։ Եւ այդ է ակառները լեցնելու համար ոսկիի տեղ յախճապակի գործածել, մանաւանդ այն տեղերը որ կը տեսնուին։ Ասոր համար ընտիր բարակ թիթեղի կտոր մը կը մուծուի խոռոչին մէջ որուն ճշգրիտ ձեւը կ'առնէ թիթեղը։ Ցեռայդ գուռնեմամբ կը հանուի՝ ձեւը չաւրելու համար։ Այսպէս կազմաւոր մը կ'առնուի որով կը թափուի յախճապակիէ ձուլում մը որ երբ խոռոչին մէջ դրուի ճշդութեամբ կը լեցնէ զայն։ Այս իր տեղը կը հատատուի շաղախով։ Դժուարութիւնը սա է որ մինչեւ ցարդ հնարուած շաղախներէն ոչ մին կրնայ դիմադրել բերանին հեղուկներուն լուծիչ ներգործութեան։

Որովհետեւ ճշմարիտ ակառները շատ դիւրաւ կ'աւրուին, ուրախալի է գիտնալ թէ արհեստական ակառները զանոնք չինողին քովէն հատը 3½էն 4½ դահեկանի կրնան գնուիլ։ Նիւ Եորքի մէջ ակառայ շինող մը տարին 8 միլիոն ակառայ կը ծախէ։ Այս ակառները յախճապակիէ շինուած են. կիսուռուած կը շինուի մետաղային թիթեղանոներէ։ Գործողութիւնը այնչափ փափուկ է որ երկու ակառայ միեւնոյն գոյնը չեն ունենար։ Աւարտելէ ետեւ անոնցմէ հազարաւորներ կ'առնուին եւ նման գոյն ունեցողները կը զատուին։ Ցիսուն տեսակ գոյն կայ, որ կը համապատասխանեն ակառներուն բնական բոլոր գոյներուն։ Ճաշակ դիտմամբ թերութիւններ կը գործուին շինծու ակառներու վրայ որպէս զի աչքը աւելի խաբուի։ Արհեստական ակառայները իրարու հետ հաստատելու համար գործածելի լաւագոյն սաղմտակները ձգախեժէ են։

Ակառն կենդանի կազմութիւն մըն է։ Ամէն ակառայի ներսի կողմը փոսով լեցուած խոռոչ մը կայ որմէ կախեալ է ակառային կենդանութիւնը։ Ջիղեր եւ արեան երակներ այս փոսը մարմնոյն միւս մասանց հետ կապակցութեան մէջ կը գտնեն։ Այս փոսը չըլլապատող ոսկրին երեսը ծածկուած է կիսուռածով։ Թէ՛ ոսկրը եւ թէ կիսուռածը ո՛ւ է ուրիշ ոսկրէ կարծր են, վասն զի մեծագոյն քանակութեամբ ոսկրի նիթ կը պարունակեն։ Ակառներուն գագաթի կիսուռածը մէկ տասնվեցերորդ մասնաչափ հաստ է։ Կը բաղկանայ մանր վեց կողմով հատուածակոյտերէ, իրարու քով դրուած եւ վերջին աստիճան նուրբ շաղախով փակցուած։ Երբ ակառային միսը հիւանդանայ, ակառի ցաւ առաջ կուգայ։ Ատամնացաւը հիւթ մըն է որ կը գոյանայ բերանին մէջ գտնուող երեք մասներէ, լի կենդանական յօրինուածութիւններով որ մուքին մէջ թարախ յառաջ կը բերեն որ ակառային վրայ կը դիզուի կիրի լուսածնատի (փոսփուտի) ձեւով։

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔԻ» (61)

ԺԻՒԼ ՄԱՌԻ

ՏԺԳՈՅՆ ԱՂՋԻԿԸ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՍԻՐԵԼՈՒ ՈՒՐԱԽՈՒԹԻՒՆԸ

Ճամբայ ելած էին։

Եւ երկուքն ալ մտապրող, իրենց ամենէն հեռաւոր յիշատակներուն մէջ թաղուած, լուռ կը մնային։

Մինակ ատեն ատեն իրարու կը նայէին։

Իրենց աչքերը որոնք երկար ատենէ ի վեր սովոր էին իրար հակնալու, զիրար կը հարցափորձէին։

Ժաքթէն կ'ուզէր ըսել Բերսիլարին, Բերսիլար Ժաքթէնի.

—Է՛, յիշեցի՞ր, գտա՞ր։

Եւ զլուխին կ'երերցուներէին։

Չէին գտներ։

Երբ Բրատ մտան, բնաւ յառաջդիմութիւն մը չէին բրած։

Բերսիլար կացութիւնը պարզեց.

—Անուշտ վաղը և յաջորդ օրերը Պ. Պարթոլին գիտցը պիտի ելլենք. աղէկ մը դիտելով զինքը, թերեւս յիշենք։

—Բայց այդ մարդուն հանդիպինք կամ ոչ, մեզի՞ ինչ։

Ալ չխօսեցան ասոր վրայ։

Յաջորդ օրը հանք իջան ի մեծ յուսահատութիւն Ժաքթէնի։

—Պիտի տեսնես, Բերսիլար, պիտի մեռնիմ հոս։

Սակայն գործի սկսաւ ուրիշներուն պէս և մինչեւ իրիկուն բան մը չարտասանեց։

Որովհետեւ ցորեկուան բանւոր էին, վեր ելան այն պահուն երբ գիշերուան գործաւորները վար կ'իջնային։

Բերսիլար չէր թողուր իր գաղափարը։

—Ջանանք Պարթոլին դէմն ելլալ, ըսաւ ցած ձայնով Ժաքթէնի։

—Շատ աղէկ, բայց վարպետը հո՞ է։

—Լսեցի որ գրասենեակը կը գտնուի։

—Փոքրս ելլալուն սպասենք։

Սկսան շրջականները թափառիլ, և երբ նշմարեցին Պարթոլին որ արդարեւ հանքը կը գտնուէր, փութացին կանխել զայն Քասթէլպուքի ճամբուն վրայ։

Ամառ ըլլալուն արեւը դեռ մարը չէր մտած, թէև ժամը տասնըմէկուկէսն էր։

—Ուշադրութիւն, ըսաւ Բերսիլար, ոտնաձայներ կը լսեմ ճամբուն անկիւնէն։ Ինքը ըլլալու է։ Եթէ դառնանք, եթէ դառնանք։ Պարթոլին դէմը պիտի ելլանք։ Հետը խօսած ատենս ազէկ մը քննէ զայն։

—Հետը պիտի խօսի՞ս։

—Այո, որպէս զի ժամանակ ունենաս զինքը դիտելու։

—Ի՞նչ պիտի ըսես իրեն։

—Չեմ գիտեր։ Խելքս փչածը։ Շատ դժուար բան չէ և դիւրին է անոր հետ խօսիլ ինչպէս հասարակ մարդու մը հետ։

Եւ Պարթոլին դիմաւորեցին։

Ճամբան նեղ էր, երկու ժայռերուն միջեւ սեղմուած։

Պարթոլի կը սիրէր այդ ճամբան, նախընտրելով զայն Քասթէլպուքի տանող կառուղիէն։

Երկու թափառիկները բարեւի կեցան։

Բայց երբ Պարթոլի անցաւ, քայլ մը առին դէպ անոր։

Պարթոլի, զարմացած, կեցաւ։

Պահ մը քննեց զանոնք և անմիջապէս ճանչցաւ։

—Ա՜հ, ա՜հ, ըսաւ... Զէ՞ք ղղջար աշխատիլ որոշելուդ։

Ժաքթէն պիտի պատասխանէր և անշուշտ պիտի ըսէր թէ կը ղղջար, իր ընկերոջ վրայ նեղուելով այդ ծանր որոշման պատասխանատուութիւնը, երբ Բերսիլար, պատրաստամտութեամբ, կտրեց անոր խօսքը.

—Ոչ, ոչ, պարոն Պարթոլի, ընդհակառակը շատ երջանիկ ենք և ճիշդ մեր շնորհակալութիւններն յայտնելու համար է որ ձեզ կը սպասէինք։

Ժաքթէն կը մրմռար.

—Շնորհակալ ըլլա՞ լ, ինչո՞ւ... արդէն հիւանդ կը զգամ ինքզինքս, առտուընէ ի վեր աշխատելուս համար միայն։

Բերսիլար կտաղի ակնարկ մը արձկեց անոր վրայ։

Իսկ Պարթոլի կը ժպտէր։

Այդ երկու մարդերը յայտնապէս կը զուարճացնէին զինքը։

—Ժաքթէնին ականջ կախելու չէ, պարոն Պարթոլի, անանկ բաներ կ'ըսէ որ կարծես ծոյլ մէկն է ինք...

—Ես ծոյլ չեմ, բայց կուզեմ իմ մասնաւոր ժամերուս աշխատիլ։

—Եւ ատոր համար ժամացոյցդ ալ միշտ կեցած է, ըսաւ ընկերը չարամտորէն։

Պարթոլի ձեռքով նշան մը բրաւ անոնց։

—Դուք դէշ մարդեր չէք, գիտեմ. ուսաթի եկեղեցիի մէջ պիտի մնաք եթէ սիրտերնիդ ուզէ... բայց դէշ օրինակ ըլլալ գործաւորները չեմ սիրեր... Դուն, Բերսիլար, կրնա՞ ընելու չես, ապա թէ ոչ կը վռնտուիս... Դուն, Ժաքթէն, քանի որ քու ժամերուդ կուգես աշխատիլ, չնայա ժամացոյցդ խմիչիս վրայ քալեցնել։

Եւ թեթեւ ժպիտով մը անցաւ գնաց։

—Վարպետը կատակասէր է։ Ազնիւ մարդ մըն է անշուշտ։ Աղէկ դիտեցի՞ր, Ժաքթէն։

—Զորս աչքով, այո։

—Է՛յ ուրեմն։

—Բնաւ առաջ չդացի... իսկ դո՞ւն։

Բերսիլարի փոքր աչուքները անսովոր փայլով մը շողացին։

—Ես, ըսաւ, աղէկ մը դիտեցի մեզ հետ խօսած ատենը և կարծեմ գայ...

—Ինչ գտար, ծերուկ Բերսիլարս։

—Հաստատութիւն մը պարզապէս։

—Հէ՞, ըսաւ Ժաքթէն ոստում մը ընելով։

—Այո, եթէ չեմ սխալիր, հարստութիւն մըն է... ապահով հարստութիւն մը։

Ժաքթէն անոր երեսը նայեցաւ կարեկցաբար։

—Խենդեցե՞ր է։

—Ոչ, չեմ խենդեցած։ Հիմակ պիտի ապացուցանեմ... կը յիշե՞ս Պեռնարը։

—Պեռնա՞ր ով է։

—Պանտի ճարտարագէտին սպանիչը։

—Դուն երբեւ մեզ զանկից կ'ամբաստանուիս։

—Ձիդդ։

—Է՛յ, այո, կը յիշեմ... բայց ի՞նչ վերաբերութիւն ունի։

Կանգ առաւ, աչքերը մոլորահայեաց, բերանը բաց։

—Ա՜հ, Աստուա՜ծ իմ։

—Հակցա՞ր հիմակ։

—Իրաւունք ունիս, Պ. Պարթոլի Պեռնարն կը նմանի։

—Մխսին գէմը չմտնենաս չահեցանք, քանի որ հինգ վեց անգամ անոր դիմացն հանեցին մեզի, և զինքը ճանչնալու հաճոյքը տասնըհինգ օր բանտարկութեան նստեցաւ մեզի։

—Այո, այո, նոյն կերպարանքը, նոյն աչքերը, նոյն դէմքը։ Այս ամենը այնքան նման որ կարծես քսան տարի երիտասարդած ենք... Բայց ի՞նչ ապացոյց կայ։ Տօնավաճառին մէջ շատ էլեր կան որ իրարու կը նմանին, և սակայն...

—Այո, այո, ան է...

—Անուշ յիմարութիւն, ծերուկս... Նախ վարպետը ծանօթ է Ժան Պարթոլի անունով, Բոռսիքա ծնած է... յայտնի է ուսկից գալը... հարստութիւնն ուր շահած ըլլալը... մինչ միւսը...

—Մինչ միւսը կեղծ անուն մըն էր առած, մէկու մը անունը՝ որպէս զի ոստիկանութիւնը չուարեցնէ... մինչ միւսը չէ ուզած օգէ տեղեկութիւն տալ իր վրայ... մինչ միւսը առեղծուած մնի է մնացած... Այնպէս որ եթէ հիմակ մենք ապահով ըլլանք որ չպիտի սխալինք միւսոյն մարդուն վրայ ամբոխելով Պեռնար եւ Ժան Պարթոլի անունները, պիտի լուծենք առեղծուածը։

—Այսոց ամենը ապուշ բաներ են։ Պ. Պարթոլի և Պեռնար նոյն մարդը չեն։

—Ինչէ՞ն գիտես։

Թ

ՀԱՐՍՏՈՒԹԵԱՆ ՃԱՄԲՈՒՆ ՎՐԱՑ

—Ես բան մը չեմ գիտեր, բայց խորհէ... Որո՞ւն պիտի հաւատանիս։

—Ոչ մէկուն, մինչեւ որ ապահով չըլլամ։

—Պ. Պարթոլի գործէ քաշուած մարդասպա՞ն մը։ Նայէ՛, ծիծաղս կը չարժես։

Եւ Ժաքթէն արհամարհոտ կերպով թոթուեց լայն ուսերը։

—Ես ազէկ յիշողութիւն ունիմ։ Շատ լաւ կը յիշեմ, երբ Պարթոլիի հետ դէմ առ դէմ ելանք, դատաւորին տուած մեր պատասխանները բառ առ բառ միտքս են։ Մտիկ ըրէ. «Ի գուր անոր երեսը կը նայինք. պարոն դատաւոր, չենք ճանչնար այս մարդը, բայց ապահովապէս, եթէ ապագային մեր ձեռքն իյնայ, պիտի գիտնանք ով ըլլալը։»

Ժաքթէն Բերսիլարին նայեցաւ ուշադրութեամբ։

Քիչ մը աքանչացում կար այդ նայուածքին մէջ։

(Շարունակէ)

---

[*] Շարունակութիւն երեկի թիւին եւ վերջ։

Կ. ՊՕԼԻՍ, ՅՈՒԼԻՍ 29/10 ՕԳՈՍՏ. 1894

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՊԼՏՔ Է ԱՊՐԻԼ.

Ամեն բան վարժութիւն է, կ'ըսէին հին դէպ, կուսակրօնութեան վիճակին վրայ խօսելով։ Աշխատութիւնն ալ վարժութիւն մ'է, և նա որ իւր կեանքն անցուցած է աշխատելով, չի կրնար պարապ կենալ։ Եթէ պատապարտուած է կամ պարապ մնալ և կամ նուազ շահով աշխատիլ, նախամեծար կը դատէ նուազ շահով աշխատիլ։ Դի վարժուած է աշխատելու։ Այս է պատճառն որ՝ ամենէն մեծ ձախողութիւններէն ետքն ալ՝ աշխատասէր մարդը պարտութիւն չի խոստովանիր։ Նոր գործ մը կը ճարէ, թէեւ ըլլայ անշահ գործ, դէթ ինքզինք զբաղեցնելու և կրած դժբախտութիւնը մոռնալու համար։ Աշխատութիւնն երկրորդ բնութիւն եղած է անոր։ Երբ ձեզ պատմեն ձեր չորս կողմը անհնուած կարգ մը մարդոց կեանքն, որք մեծամեծ անկումներէ ետքը վերականգներ են ու հիմակ առաջուընէ աւելի ազէկ են թերեւս, ապահով կրնաք ըսել թէ ոչ այնքան վերականգնելու վստահութիւնը կամ յոյսն՝ որքան աշխատելու անհրաժեշտ պէտքն էր որ վերականգնեց այն մարդիկ։ Չէին կրնար պարապ կենալ։ Գործեցին, և բախտը կամ դիպուածն ալ օգնելով, յաջողեցան։ Իրենց աշխատասիրութիւն առուսկ մը բացած էր բախտի հոսանքին առջեւ, որ դէպ հոն վազից օրին մէկն։ Իրենց աշխատասիրութեամբ ուսկան մը նեռած էին գիպուածներու ովկիանոսին մէջ, և օր մ'ալ յաջողուածներով ծանրաբեռնեալ դարձան հանեցին զայն։

Բայց կայ ուրիշ գրգիռ մը որով մարդ չի կրնար յուսահատ և անգործ մնալ մեծագոյն ազէտներէն ետքն ալ։ այս է՝ ապրելու պէտքն։ Ապրիլ պէտք է, թէ նիւթապէս և թէ բարոյապէս։ Մարդ կաղաս է նիւթական ապրուստի մը, և այն արժանապատուութեան զոր աշխատութիւնը, գործն, ապրուստը միայն կուտան։ «Ամեն մարդ ի՞նչ կ'ըսէ» երբ լսէ թէ այնինչ մարդ պարապ կը գտրտի։ Մարդ կայ որ անօթի մեռնելու յանձնառու կ'ըլլայ, բայց այս «մարդ ի՞նչ կ'ըսէ» յանձնառու չի կրնար ըլլար։ Տունը նստիլ հինկան պէս, պարապ պտրտիլ ոտահակներու պէս, այնքան գեղեցիկ վիճակ մ'է այս որ շատեր չեն հանդուրժեր անոր, թէպէտ անձնապէս ոմեն զրկանքի հանդուրժելու պատրաստ ըլլան։ Թէ իւր և թէ իրենցներուն կեանքն ու արժանապատուութիւնը պաշտպանելու պէտքն հզօրագոյն գրգիռներէն մին է որք զմարդ աշխատութեան կը մղեն, և աշխատութիւն մը, գործ մը ճարելու հարկն է որ այնքան հնարամիտ կ'ընէ զմարդ, և վերին երեսս ամենէն պարզամիտ կամ ըմբմիտ կարծուած մարդն անգամ։

Երկրաշարժին հետեւանքներէն մին եղաւ այս ճշմարտութեանց մէկ նոր ապացոյցն ընծայելը։ Շուկայիք չեն ուզեր պարապ կենալ, և անգործ չմնալու համար ինչ որ կարելի է կ'ընեն, մինչեւ իսկ երբ շահաւոր բան մը չունին ընելու։ Ամենէն բախտաւորներն են անոնք որ արկածի շաբթուն իսկ Շուկայի մօտերը մէկ մէկ տեղ գտան հաստատուեցան։ Բայց ո՞րպիսի զոհողութիւններ կրեցին։ Թերեւս իրենց նոր խնամքին մէջ այնքան զոհողութեանց վարձման առիթ, (մեծաքանակ կանխավճար ։։։

զովին նախագահ Պ. Պիւռնօ 100, Օսմ. Պանքա 125,000. Պ. Հէն 1000, Ի. Գամմնտօ 5000, Տընեռամանտի 300, Ֆ. Սդրոս 50, Խրիստաքի Էֆէնտի Զողրաֆոս 10,000, Շաալ Կոկէ 1000, Բիռամ Նավիլ 500, Էլի Լէոն 10,000, Պառտաք 10,000, Գոնդուռա տ'Էքզոնդ 5000, Ժան Նէքզոլոբուլօ 500, Թ. Պէռաժէ 1000, Դքսուէի տ'Լուզէս 100, կոմս Վէթալի 1000, Պէրուիի նաւահանգստի և ճամբանիւռ ընկերութիւն 10,000, Ֆ. Օպուանօ 500, Ժ. Օպուանօ 250, Մառքի տը Մասա 50, կոմս Բիլէվիլ 1000, Հանռի Թոմա 100, Պառոն Ռոպէռ Օբէնհայմ 1000, դուքս Տըքազ 50, Տ. Պիքէլաս 100, Պառոն Ռ. Հոդինկէր 1000, Ժիլ Ռոսդան 100, կոմս Ա. տը Ժէռմինի 1000, Մառքի տը Պոռդէոյ 100, այրի տիկին Քիսէն և Ընկերութիւն 1000, Իւպէռ Հանրոդ 100, Տէլ Բորդօ 1000, Ֆրանք Ուոլֆսոն 300, Մառք Լէոն 1000, Լանմ և Թէօզ 500, Տը Քէրժէկիւ 100, Մառիս Մոսխանօ 100, Ժ. Ակիոն 1000, Վէյլ-Բիգաս 100, Շաալ Մալէ 1000, Վան Պրոք 500, Ալֆրէտ Անտրէ 1000, Ատոլֆ Վէռն 1000, Ֆինալի 300, Տ. Ժ. Լէոն և Կրիւնպամ 1000, Բլաս Բիլի վաճառատունը 500, Տը Քասդրօ 1000, Հանրի Ռուսօ 50, Ռոզէնֆէլտ 500, Ֆուռնիէ 50, Հէլպրոն 300, Տէֆոսէ 200, Լանտերպանք 1000, Բոլ է Շնոբ 100, Ժէռառն և ընկ. 500, Ռուէն 200, Ն. Սասիլի 500, Պէլման 100, Տր. Գրէդէն 50։

Գումար առաջին ցանկին 205,850 ֆրանք։

—Սեղանաւոր Պ. Թէօսօր Մավրօկորտաֆօ երկու հարիւր ոսկի նուիրած է Հէյպէլի կղզիի կղերական վարժարանին շինութեանը համար։ Այդ երկու հարիւր ոսկւոյ հարիւրն՝ իր անունով տուած է, յիսունը՝ մօրն և յիսունն ալ Լանտոն բնակող իր եղբօրը անուամբ։

ՎԱՆԱՁ անգլիական դեր-հիւպատոս Պ. Տրվէյ մայրաքաղաքս եկած է։

ԲՈԼԵՐԱՆ ԻԳԱՒԱՌՍ.—Ձիսրը Մուսթաֆա փաշայի մէջ յուլիս 25էն 26, քուլերաք դէպք ու մահ չէ պատահած։

—Խարտէի մէջ յուլիս 26էն 27, հինգ դէպք, որոց երեքը մահացու։ Առաջուան բռնուածներէն վեց մահ։

—Պրուսայի Իղնիք գաւառակին մէջ յուլիս 26ին քուլերաք դէպք չէ պատահած։ Առջի օրը վարակուած անձը դարմանուելու վրայ է։

Յուլիս 23ին Քէօթահեայի Արապվիրան գիւղին մէջ երկու դէպք և երկու մահ, որոց մին առաջուան բռնուածներէն։

Էսկիշէհրի քաղաքին մէջ յուլիս 25էն 26, քսաներեք դէպք և տասը մահ։

—Յուլիս 24էն 25, Եօզղատի մէջ երկու դէպք։ Զօրուսի մէջ առաջուընէ բռնուած չորս անձեր ապաքինած են։

Գայսերիի ու Գըրշէհրի մէջ դէպք ու մահ չէ պատահած։ Յուլիս 23էն 25, Ինճէսուի մէջ չորս դէպք։

—Սրվաղի Խնոս գիւղին մէջ, որ Գայսերիի և Եօզղատի սահմանակից է, յուլիս 1էն 22 քուլերայէ քսանըհօթը դէպք ու տասնըհինգ մահ։ Թէքման գիւղին մէջ հինգ դէպք ու հինգ մահ։ Էյէրճի գիւղին մէջ յուլիս 15էն 25, եօթը դէպք ու վեց մահ։ Տիզիլ գիւղին մէջ յուլիս 12էն 22, քսանըմէկ դէպք ու տասնըմէկ մահ։ Սէզիլէ գիւղին մէջ յուլիս 15էն 22, եօթը դէպք ու եօթը մահ։ Շէհրգէշլայի մէջ յուլիս 22էն 24, հինգ դէպք ու երկու մահ։ Յուլիս 17էն 20, Իղտօրլար գիւղին մէջ վեց դէպք ու երեք մահ։ Անտրիասի մէջ յուլիս 20էն 21, երկու դէպք։ Մինչև յուլիս 24, Տարէնտէի մէջ երեք դէպք ու երկու մահ։ Հաֆիք գաւառակի Բար գիւղին մէջ հինգ դէպք, Իբինճի գիւղին մէջ երեք և Նօտալբիի մէջ՝ հինգ։ Այս երեք գիւղեր շղթայի տակ առնուած են։

—Գոնեայի քաղաքին մէջ յուլիս 23էն 24, քսանըվեց դէպք և երեք մահ։ Յուլիս 24էն 25, երեք դէպք և չորս մահ, որոց երկուքն առաջուան բռնուածներէն։ Յուլիս 25էն 26, երկու դէպք և երկու մահ։

—Գասթէմունիի Քէնդրի գաւառին մէջ յուլիս 25էն 26, հինգ դէպք և հին ու նոր բռնուածներէն չորս մահ։

ՄԷՌԼԷՆՊՈՒՐԿԻ Դուքը երկէկ մեկնեցաւ մայրաքաղաքէս արևելեան ճեպընթաց կառախումբով։ Կայս. թիկնապահ Սարգ պէյ կայսրան երթալով ողջերթ մաղթեց դուքսին։

ՇՈՎԱՁԻՆ նախարարութեան հրամանով Իզմիր գտնուող Թաչը Պահրի և Միտիլի գտնուող Թէվֆիքիչ շոգենաւերը Քըլազոմէնի մաքրանոցը պիտի երթան իրրև պահակ։

ՐԻՖիի անցեալ տարուան հաշիւները քննելու համար Մալիէի մէջ կազմեալ յանձնաժողովը իր պաշտօնը աւարտած եւ տեղեկագիր մը մատուցած է Ելմտական նախարարութեան։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ վարժարանի բուսաբանութեան պարտէզին մէջ տեղ մը որոշուած է ծաղկի պատուաստի աշխատանոցին համար։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ և թղթատարական վերատեսչութիւնը Պետական Խորհրդոյ մատուցած է ծրագիր մը, որով միջոցներ կառաջարկէ աւանդներու մասին կատարուած գործառնութիւններն աւելի դիւրացնելու համար։ Պետական Խորհուրդը նպաստողութեան առած է այդ ծրագիրը։

ՏՐԱՊԻԶՈՆի կուսակալութիւնը, կ'ըսէ Սասպէրը, գրած է Բ. Դրան թէ Իւնեաի գայմագամն իր պաշտօնին մէջ թերութիւններ կը գործէ։

ԱՄԱՍԻԱ գտնուող առողջապահական բժիշկ Օտքթ. Համպուրկ՝ Սամսօնի քարանթինին բժիշկ կարգուած ըլլալով, հրաման ստացած է անմիջապէս իր նոր պաշտօնատեղին ուղեւորելու համար։

ՖԷՆԷՐԻ Պատրիարքարանին խառն ժողովը այսօր ի Նիստ պիտի գումարի Ամեն. Տ. Նէօֆիթօս Պատրիարքին նախագահութեամբ և Զաքիոն վարժարանի հարցման խնդրոյն համար յանձնաժողով մը պիտի կազմէ։

ՊԷՐՈՒԹի նաւահանգիստին համար պատրաստուած վիճակագրութեան մը նայելով անցեալ 1893 ին նոյն նաւահանգիստը մտած են 435 նաւեր, որոց 77ը ֆրանսական, 148 ն՝ անգլիական, 106 ն՝ աւբստրիական եւ 104 ն՝ եգիպտական, ընդամենը՝ 418,000 տակառաչափ տարողութեամբ։

ՏԱՐԻՇՆԷՖՆԱՒ վարժարանին նախկին շրջանաւարտներէն Միւնիր, Մազլում ու Էքրէմ էֆէնտիներն, որք հեռագրական վերատեսչութեան ճարտարապետ դիւանին և գործարանին մէջ կաշխատին. նոյնպէս Այտընի հեռագրական պաշտօնեայներէն Անսաթասիտ էֆէնտի Փարիզ պիտի ղրկուին հեռագրական արհեստը կատարելագործելու համար։

ՔԱՂԱՔԱՑԻՆ բժշկական վարժարանին մէջ երեք մրցման քննութիւնք կատարուեցան բժշկական իրաւագիտութեան ուսուցչութեան պաշտօնին համար և Զինուորական բժիշկ հարիւրապետ Ասաֆ էֆէնտի կոչուեցաւ այդ պաշտօնին։

ՀԲԵԱՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆՔ.—Իգպամ կիսանայ թէ Հբէից Բարունապետի գայմագամ էֆէնտիին կարգադրութեամբ Խապիզի հրէից վարժարանին մէջ ամեն դասեր թուքքերէն լեզուաւ պիտի աւանդուին։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ դեսպան Պ. Նէլիտոֆ երէկ գիշեր հացկերոյթ մը տուաւ ի պատիւ դեսպանական մարմնոյն, Պէշիւքտէրէի ամբարանոցին մէջ։ Նախորդ գիշերն ալ դեսպանական խորհրդական Պ. Եատովսքի հացկերոյթ մը տուած էր։

ՊՐՈՒՍԱԼԷՆ կը գրեն թէ Քէլ Հիսէյին անուն աւազակն, որ ժամանակ մը ի վեր փախստական կը թափառէր, իր ընկերներուն հետ ձերբակալուեր է։

ՎԵՐԱԲՆԻՉ Ատենի Պատժական ճիւղը վեց ամսուան բանտարկութեան դատապարտեց Թրամուէյի կառապան Միւլէյմանն որ վարած կառքովը անուշգրութեամբ ճաֆիզը անուն մարդ մը կոխուած եւ անոր մահուանը պատճառ եղած էր։

ՊԷՕԵԻԲՏԷՐԻի առջև երէքշաբթի գիշերաթափէն ծովն խյնալով խղդուած անձը՝ Կարապետ Մատթէոսեան, յանձնակատարութիւն կ'ընէր իր եղբօրը հետ եւ Գասրքէօյ կը բնակէր, նոյն օրը Պէշիւքտէրէ գացած էր։

ՍՐՎԱԶԻ նահանգին մէջ երեք-չորս տարիէ ի վեր ապպատակող Կիւրճի Էմին անուն աւազակը անձնատուր եղեր է տեղական կառավարութեան։

ՏԵՈՒՐ ՄԱՀ.—Սրտաշարժ բան մը տեղի ունեցեր է Մէսաժբրիի ՃԷՖՈ շոգենաւին մէջ, Մարսիլիէն Ալեքսանդրիա գացած պահուն։

Սուրիացի մանկամարդ աղջիկ մը տասնըհօթ տարու, յետին ծայր հիւծախտաւոր, շոգենաւին մէջ կը գտնուէր։ Ինք, մայրն ու եղբայրը Նիւ-Եորքէն կը դառնային ուր յաջողած էին քանի մը հարիւր ֆրանք ժողվել, որով խեղճ աղջիկը պիտի կրնար կարգուիլ իր ծնողավայրին մէջ։

Թէեւ մահամերձ, յոյս ունէր իր բաղձանքին իրականացումը տեսնելու։

ՃԷՖՈ հասնելու տասերկու ժամէ ի վեր ճամբայ էր ելած, հէք աղջկան վիճակը ծանրացաւ։ Կամրջակէն փոխադրուելով երրորդ կարգի խուց մը, շոգենաւի բժիշկին, հոն գտնուող գիւղացիներուն եւ իր ծնողքին խնամքները ընդունեց, բայց քանի մը ժամ ետքը հոգին առնոց եւ հարկ եղաւ որ նոյն օրն իսկ մարմինը ծով նետուի։

Համակրական ջերմ արտայայտութիւններ եղան սգաւոր մօրը որուն յուսահատութիւնը սրտաճմլիկ էր։

Երրորդ կարգի ուրիշ խուցի մը մէջ ալ ուրիշ հիւծախտաւոր մը կար, փրանսացի ուղեւոր մը, որուն վիճակը ծանր էր եւ զոր յոյս չկար Աղեքսանդրիա հասնիլ ողջամբ։

Այս դէպքեր տխրութեան քօղ մը սփռեցին շոգենաւին մէջ։

ԱՆԶՆԱՄՊԱՆՈՒԹԻՒՆ. — Երէկ պատուցինք խտալացիի մը անձնասպանութիւնը Զալթիոյ օթէլի մը մէջ։ Աւասիկ քանի մը մանրամասնութիւններ։

Անձնասպանին անունն է Մութի Զէբիպիոս։ Երեսունըհինգ տարեկան էր, ամուսնացած և միակ զաւկի մը տէր։ Իր հարեւանցիներէն Պ. Վիթօ Սալէռնօի ձէթի մթերանոցին մէջ կը բնակէր ի Բերա։ Վերջերս Պ. Մութի տրամութեամբ պատմած էր իր բարեկամին թէ 200 ֆրանքը ու ժամացոյցը գողցեր էին։ Անցեալ շաբաթ օր, Պ. Մութի մեկնեցաւ Պ. Սալէռնօի մթերանոցէն՝ վեցհարիւրաձեան բէվոլվէր մը առնելով հետը։ Մինչև երեքշաբթի երեան չելաւ. բարեկամները վինքը փնտռելով ու չգտնելով, մտահոգութեան մէջ մնացած էին և խտալական հիւպատոսարանը դիմեցին եղելութիւնը յայտնելու։ Հիւպատոսարանն իսկոյն տուաւ ուր որ հարկ է, և կատարուած խուզարկութիւններէն երեւան ելաւ որ Պ. Մութի նոյն օրը անձնասպան եղած էր Ղալաթիոյ Օրէլ պ'Անֆոլը պանդոկին մէջ ուր կը գտնուէր իր աներեւութացած օրէն ի վեր։ Հակառակ բժշկական դարմաններու, խիղճ մարդը մեռաւ 5—6 ժամ ետքը, ահռելի տանջանքներու մէջ։ Գրպանէն գտնուեցաւ տոմս մը որ սա բառերը կը պարունակէր. «Բէվոլվէրը Պ. Վիթօ Սալէռնօի կը պատկանի։ Ինքզինքս կը սպանեմ՝ վասնզի կեանքը անտանելի դարձած է ինծի. — Մութի Զէրիպիոս»։

ԱՊԱՌԻԿ

Կան օգտաշատ գործեր, որք հանրութեան առջեւ մեծ կարեւորութիւն մը չունենալով, աչքի չեն զարներ։ Այս կարգէն է Սինկէր ընկերութիւնն, որ երկար ատենէ ի վեր ապառիկի դրութիւնը հաստատած է անոնց համար որք կարի մեքենաներու ստակը դիւրաւ չեն կրնար վճարել։

Դերձակներ, մօտիսթներ, շապիկ կարողներ և այլ այդ կարգի արհեստաւորներ կրնան կարի մեքենայ մը գնել ապառիկ և չարաթական կամ ամսական վճարմամբ այդ մեքենային շնորհիւ՝ գինն ամբողջովին չվճարած՝ արժէքին հարիւրապատիկը շահիլ։ Ասիկիկ զատ, ձեռքով չենուածէն աւելի կանոնաւոր և սիրուն գործ մը կ'արդադրեն։

Սինկէր ընկերութիւնը ամեն երկիրներու մէջ գործակալութիւններ ունի։ Բոլոր ակնարկի մէջ իր ի գործ դրած վճարման այս դիւրին եղանակը հասարակութեան կողմէ գնահատուած է։ Ամենափոքր քաղաքի մը մէջ անգամ Ֆլմարէթ Սինկէրէի Դիւթնայի գործակալութիւն մը կը գտնուի։

Պատի անտի

ԻՖ ԴՂԵԱԿԻՆ ՊԱՀԱՊԱՆԸ

Վիպական ու աշխարհածանօթ Իֆ ղըղեակը կորսնցուց իր պահապանը, ծերունի հայր Կոսոնը, որուն ինքնատիպ դէմքը ծանօթ է աշխարհի բոլոր ղբօսաշրջիկներուն։

Հայր Կոսոն ինքիրմէ փոքր ցուցակ մը շինած էր որ կը սկսէր երկաթէ գիմակով մարդէն ու մինչեւ 1871ի բանտարկեալները կ'երթար, և ղղեակին այցելուներուն տարօրինակ յերիւրանքներ պատմելով պատմելով, վերջապէս ինքն ալ սկսած էր հաւատալ անոնց։

Իր վերջին ուղեւորութիւններէ մէկուն միջոցին ի Մարսիլիա, կ'ըսէ Փարիզեան թերթ մը, Ալեքսանդր Տիւմա (հայր) մըտածեց Իֆ ղղեակն այցելել։ Բնականաբար պահապանը բան մը չը ցուցուց իրեն, ոչ իսկ այն ծակը ուսկից կը հաղորդակցէին Մոնթէ-Քրիսթօ և Աբբա Ֆարիան։

—Այս ծակը, ըսաւ վիպասանին, Աբբան բացեր է ձուկի փուշով մը... Պ. Ալեքսանդր Տիւման անանկ կը պատմէ։

—Ահ, բաւ այդպէսուն, այդ Ալեքսանդր Տիւման չատ բաներու տեղակ էր... թերեւս կը ճանչնայիք զինքը։

—Ալեքսանդր Տիւման... հարկաւ։ Իմ բարեկամներէս մէկն է։

—Շնորհակալ կ'ըլլայ ձեզի, պատասխանեց մեծ վիպասանը, սեղմելով պահապանին ձեռքը, որուն մէջ երկու ոսկի սահեցուց։

ԵՐԵՒԱՆԱՑԻԱՆ ՄԱՐԴԱՍՊԱՆ

Անցեալ շաբթու, գիշեր մը, վայելչազգեաց կին մը կը ներկայանար Պանք փոդոցի ոստիկանատունն ի Փարիզ, և յորդ արցունք թափելով կը պատմէր թէ իր տարփաւորն սպանած է։

Կը հարցափորձեն զինքը։ Կը պատմէ թէ իր անունն է Պլանշ Տըլէսան, քսանըհինգ տարու, Պարշէլօնա ծնած է եւ կրկէսի մէջ լարախաղացուհի է Պլանշ տ'Օլիվէյրա անունով։ Իր սիրահարին Պ. Տիւմաի հետ կը բնակի Բըթի-Բէռ փողոցը։ Կռիւ մը ըրած էր անոր հետ ու մեռուցած էր զայն։

Ասիկա պատմած ատենը, մանկամարդ կինը ջղային բուռն տագնապի մը ենթարկուեցաւ, այնպէս որ բժիշկ մը հարկ եղաւ կանչել, մինչ կերթային ոճիրն հաստատելու։

Բայց, ի Բըթի-Բէռ, գտան Պ. Տիւման որ հանգարտօրէն կը քնանար իր անկողնին մէջ։ Մարդը ափիբերան մնաց երբ լսեց թէ սպանուած էր։ Աղէկ կը ճանչնար օրիորդ տ'Օլիվէյրան, բայց արդէն ժամանակ մը ի վեր ամեն յարաբերութիւն խզած էր անոր հետ։

Երբ ոստիկանները ետ դարձան, մանկամարդ կինը, ընդունած խնամքներուն շնորհով, աղէկցած էր ու կը քնանար։ Բժիշկն յայտարարեց թէ ցնորակոծութեան հետ չլսուտական տագնապ մըն էր ունեցած։ Երբ արթնցաւ բան մը չէր յիշեր, ու հանդարտօրէն ելաւ տուն դնաց։

ԴՈՐԴԱՊԵՏ ԵՒ ԳՈՐԵԱԻՈՐ

Անցեալները Լիլի մէջ (Ֆրանսա), Պ. տէ Քէռէսոնիէռի բանեցուցած ճաւռի դորդանին մէկ բաւորը անհոգեմութեան մը հետեւանքօք կիսնայ հեռացող ճարպի կարասի մը մէջ։ Պ. տէ Քէռէսոնիէռ վայրկեան մը չմարանելով կը նետուի մահաբոյր ճարպին մէջ՝ դժբախտ գործաւորն ազատելու համար։ Կը յաջողի։ Բայց խեղճը քանի մը ժամ ետքը հոգին կ'աւանդէ։ Պ. տէ Քըրէսոնիէռի վիճակը մահացուցիչ կը պատճառէ։

Անձնուէր գործադեռը Լիլի մէջ երեք հարիւր գործաւոր կը բանեցնէ, որք ներկայ էին արկածի պահուն, և անձնազոհութեան պատուն ինք ուզած էր առնել։ Ասիկա կը ցուցնէ թէ ամեն գործի տեղիք լոկ չահագործողներ չեն։

ԱԶԳ ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՅԻ

1890ի 4% ՕՍՄԱՆԻՇԼ պարտաթուղթերն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ յիշեալ թուղթերուն 9րդ վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ Օսմ. Կայս. Պանքան, (պարտուց մասնաճիւղ), Պոլիս, Թարաքճըլար, 15, օգոստոս 1/13ին։

Թիւ 9 կտրօնները յիշեալ պարտաթուղթերուն, պէտք է ներկայացուին սեպտեմբեր 1/13էն անդին, թուագրեալ պարբերներուն հետ, Օսմ. Պանքային, երկուշաբթի, չորեքշաբթի և հինգշաբթի օրերը, կէս օրէն առաջ ժամը 10էն մինչեւ 2.30 յետ միջօրէի։

Զնչուած պարտաթուղթերն ինչպէս նաև յետամնաց կտրօնները պէտք է ներկայացուին նոյն թուականէն սկսեալ, երեքշաբթի և ուրբաթ օրերը, միեւնոյն ժամերուն։

Ներկայացուած կտրօններուն և պարտաթուղթերուն փոխարէն ընկալագիր մը պիտի յանձնուի իրենց որ, հանումէն 10 օր ետքը պիտի ներկայացուի Օսմ. Կայս. Պանքային ի Ղալաթիա։ 3—17

ԱԶԳ ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՈՒԾ

1890ի օսմ. 4% բրիօրիթէ պարտաթուղթերն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ յիշեալ թուղթերուն 8րդ վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ օսմ. կայս. Պանքան, Պոլիս, Թարաքճըլար, 15, օգոստոս 1/13։

Սոյն պարտաթուղթերուն թիւ 8 կտրօնները պէտք է սեպտեմբեր 1/13էն ներկայացուին օսմ. կայս. Պանքան, թուագրեալ պարբերներուն հետ, երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ հինգշաբթի օրերը, կէս օրէն առաջ ժամը 10 էն մինչեւ 2·30 յետ միջօրէի։

Զնչուած պարտաթուղթերը ինչպէս նաև յետամնաց կտրօնները նոյն թուականէն պէտք է ներկայացուին, նոյն ժամերուն։

Ներկայացուած կտրօններուն ու պարտաթուղթերուն փոխարէն ընկալագիր մը պիտի յանձնուի իրենց որ հանման թուականէն տասն օր ետքը պիտի ներկայացուի Օսմ. Կայս. Պանքային ի Ղալաթիա։

3—17

ԱԶԳ ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՅԻ

Թէնպէքիի 4% բրիօրիտէ օսմ. պարտաթուղթերն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ օգոստոս 1/13ի կտրօնը պիտի վճարուի այս թուականէն սկսեալ, թուագրեալ պարբերներուն հետ, Օսմ. կայս. Պանքային կողմէ, Պոլիս, Թարաքճըլար փողոց, 15, երկուշաբթի, չորեքշաբթի և հինգշաբթի օրերը, կէս օրէն առաջ ժամը 10էն մինչեւ ժամը 2.30, յետ միջօրէի։

Զնչուած պարտաթուղթերն ինչպէս նաև յետամնաց կտրօնները նոյն թուականէն սկսեալ ներկայացուելու են, երեքշաբթի և ուրբաթ, նոյն ժամերուն։

Ներկայացուած կտրօններուն և պարտաթուղթերուն փոխարէն ընկալագիր մը պիտի յանձնուի իրենց որ հանման թուականէն 10 օր ետքը պիտի ներկայացուի Օսմ. Կայս. Պանքային ի Ղալաթիա։ 3—4

ԻՍԿԱԻՏԱՐԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ԱՂՋԿԱՆՑ

Սոյն կարժարան պիտի վերաբացուի սեպտ. 18ին Ը. Լ., առաւօտեան ժամը 9ին [Ը. Ե.]։ Գիշերօթիկներն կը ընդունուի ներկայ գտնուիլ սեպտ. 17ին Բ.։ օր։ Նորեկ աշակերտուհիներու ընդունելութեան պայմաններն են հետեւեալը.

Գիշերօթիկները պիտի վճարեն տարին 35 Օ.Ո.
Ցերեկօթիկները » » » 5 » »
Կէս օրին վարժարանին մէջ ճաշող ցերեկօթիկները պիտի վճարին տարին 10 » »
Եղանակաւորեալներու նկարչութեան համար մասնաւոր վճարում։
Անգեալ տարւոյ աշակերտուհիք պիտի ընդունուին նոյնին պայմաններով։
Աւելի տեղեկութեանց համար Պղծակցիլ Տնօրէնուհի Միս ՓէՔթիի հետ, նամակն ուղղելով Ամերիկան Խան, Կ. Պոլիս, կամ զիրել ուղղակի վարժարանը Սեպտ. 4էն սկսելով։

50 2—18

Ընդդէմ դժուարամարսութեան.—Շասէնի Դիւնի։

ԴԱՐՄԱՆԱՏՈՒՆ

Կ-յս. Իրուդէն ֆը հանդէսը հիմնած՝
ՏՈ Թ. Բ. ԼՍԹԲՈՒԼ ՁԵՌԱՄԲ
34, 36, — Բերա Լեհ փողոց, — 34, 36

Դարմանատան վարչութիւնը պատրաստ ունի ծանուցանել հասարակութեան թէ հաստատութիւնն արդէն սկսած է զործել։ Դարմանատունը չպիտի ընդունի նեխոտ կամ տարփոփիկ հիւանդութիւններով վարակուող հիւանդներ։ Դարմանատան մէջ հիւանդ մը չպիտի ընդունուի մինչեւ որ կանխաւ խնամ չը տրուի վարչութեան որ այն ատեն մտից տոմս մը կը յանձնուի։

Վարչութիւնը յանձնուած է Տրթ. Մ. Լորոնէթիսի, Տրթ. Բէկսարլի եւ Տրթ. Հ. Լորոնէթիս։

Դարմանատան մէջ կրնան ընդունիլ նաեւ կիներ՝ իրենց տղաներովն ալ։ Ինչպէս նաեւ յդի կիներ որք միջոց տունին տան մէջ դարմանուելու։ Իւրաքանչիւր հիւանդ կրնայ իր հետ ունենալ ազգական մը կամ սպասաւոր մը։ Իրենց բնակութեան գինը պիտի կարգադրուի վարչութեան հետ։ Հաստատութեան երկու տուներէն մէկը պիտի յատկացուի կիներուն, միւսը էրիկներուդց։

Ասկից զատ կը ծանուցուի հանրութեան թէ յունիս 1/13էն սկսած է ազատ հիւանդներուն օրի դարմանումը։ Դարմանատան բոլոր բժիշկները իւրաքանչիւրն իր մասնաճիւղին մէջ եւ ի կարգին ճրիպէտ հիւանդ պիտի նային միշտ առաւօտուն 10ին «Ը. Ե.» հետեւեալ կարգով.

Տրթ. Աբրոսոլիտէս, մասնաւոր ջղային հիւանդութիւններու, ուրբաթ. Տրթ. Պիսիոս ակնարոյժ, հինգշաբթի. Տրթ. Էվիթալ մասնաւոր մանկի հիւանդութիւններու, եւայլն, չորեքշաբթի. Տրթ. Լաւտի, վիրարոյժ ֆրանսական հիւանդանոցի, հինգշաբթի. Տրթ. Մ. Լորոնէթիս մանկարոյժ եւ կնախտաբոյժ, երեքշաբթի եւ շաբաթ. Տրթ. Հ. Լորոնէթիս՝ մանկարոյժ եւ կորոսկրաբոյժ, երկուշաբթի եւ ուրբաթ. Տրթ. Բէքսրով, մասնաւոր ականջի, բերանի եւ կոկորդի հիւանդութեանց, երեքշաբթի եւ շաբաթ։ Դարմանատան բիմիական տարբերութիւնները պիտի կատարեն բիմիագէտ Պ. Աբեռի եւ Ֆրիտմանն։ Մանրամասն տեղեկութեանց համար վարչութեան դիմել։ 12—12

ՍԿՈՒԴԻ ՄՕԹԻի ՁԿԱՆ ՕՇԱՌԱԿ

Նըլարզ, կ. Պոլիս, 13 դեկտ. 1888

Պարոնայք Սգոդ եւ Գոուն,

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական դիրքս կարող եմ փորձեր ընել, այլ համաձայն ուրիշներուն փորձերուն եւ այն բժշկաց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ ձեր Մօրիս ծիան իւղն իր այդ վիճակին մէջ դիւրաթափանցելի եւ մարսելի, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս անտարակուժական գիտութիւնն ի վաղուց անտի գտնցած է, մասնաւորապէս այդ յոլով պատրաստութեան մէջ։ ՏՐ. Ս. Ս. ՄԱԿԼՈՒՐԻՆԻ ՓՈՇԱ
Բժիշկ Վեր. Սուլթանի

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

Յուլիս 29/10 Օգոստ. 1894

Անուանական Դրամագլուխ	Թղթոց Անուանական Գիները	Տոկոս %	Անուանը Արժեթղթոց	Թուականը	Ընթացիկ Գիներ Դոցուցեալ երէկ երեկոյեան	Ընթացիկ Գիներ Բացուցեալ այս առաւօտ
Ա. Ո. 7,183,372	100	1	Քոնսոլիտ Սէրի A	1331	64 —	64 —
» 10,241,048	100	1	» » B		40 —	40 —
» 30,332,311	100	1	» » C		29 —	— —
» 43,963,396	100	1	» » D		27 15	27 16
Ֆր. 793,000,000	400	—	Բուլկարիի երկաթուղի	1870	128 25	128 75
Ա. Ո. 4,545,000	100	4	Օսմանիէ	1890	96 20	97 —
Ֆր. 185,631,180	500	5	Բրիտորիթէ	1890	— —	— —
Օ. Ո. 6,499,988	Ֆր. 500	5	Մարսային Պարտաթուղթ	1886	— —	— —
	Ցամիսոց. Տարեկան / Նոր. Ամսոյի					
Ա. Ո. 10,000,000	20 10		Պանք Օթոման	1863	— —	— —
Օ. Ո. 550,000	22 11		Քրէտի ժէնէրալ Օթոման	1869	8 25	8 20
Ա. Ո. 600,000	10 6		Պանք տը Քոնստանտինոպլ	1872	3 18	3 18
» 600,000	10 5		Սօս. Օթ. տը Շանմ է տը Վալ.	1872	4 30	4 30
Ֆր. 14,000,000	140 140		Բաժնեթուղթ. Լաւրիէմի Հանրին	1873	37 —	37 —
» 45,000,000	500 300		Անատուլի (Բաժնեթուղթ	1339	300 —	300 —
» 80,000,000	500 500	5	Երկաթուղիի (Պարտաթղթ.		470 —	410 —
Օ. Ո. 200,000	20 8		Թրամուէյ (Բաժնեթուղթ	1332	6 —	6 07 1/2
Ֆր. 709,506	500 500	5	(Պարտաթուղթ		520 —	523 —
Ֆր. 100,000,000	500 200		Օսմ. Ռէժի	1833	19 17	19 23
Ա. Ո. 110,000	1.40 1.40	6	Օսմ. Սիկարէթ	1892	1 87 1/2	1 70
Օ. Ո. 440,000	11 5 1/2		Օսմ. Ապառնովզական Ընկ.	1893	6 40	6 42 1/2
Ֆր. 20,000,000	500 500		Զրի Ընկերութիւն, Տէրբոս	1832	355 —	350 —

ՍԹԻԼԱՆՑ (Բրիմ) Dի ՎՐԱՑ	Օ. Ո.	Դրշ.
8 օրուան հատը 1000 հատի	1	75
1 ամսուան հատը	—	—
1 օրուան հատը	—	70
Ռոբրոյ	—	—
Կանխիկի (Էվվալէսիզ)	—	20
ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԳՐՈՒԹ		
Լոնտոն 3 ամիս Դրշ.	110	—
Փարիզ » Ֆր.	22	90
Վիեննա 8 օրուան Ֆիոր.	11	35
Պերլին չէք Մարք.	18	50

ՍԹԻԼԱՆՑ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ ՎՐԱՑ		
8 օրուան հատը 25 հատի Ֆր.	3	—
1 ամսուան հատը »	6	—
ԸՆԹԱՑՔ ԳՐԱՄՈՅ		
Անգլ. ոսկի Օ. Ո. 100 դրշ.էն	110	08
20 Ֆրանքնոց	87	20
20 Մարքնոց (Գերմանական ոսկի)	107	20
Քրիսիոց	51	15
Ռուպլ Նոպատքամ	8	48
Մէջիտիյէ	108	—
Մանր արծաթ	103	—
Մէճիտիր	98	20
Տոկոս Զալաթիոյ Սակարանի	6	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ 9 Օգոստ.		
Քոնսոլիտ Օսմ. B Կնիկ. Ֆր.	40	10
» » C »	27	52
» » D (Բացուած	25	02
» » D (Գոցուած	25	07
Բուլկարի երկաթուղի	129	25
Բրիտորիզ	485	—
Մարսային Պարտաթուղթ	502	50
Սմանիյէ	450	—
Ռէժիի Բաժնեթուղթ	445	—
Պանք Օթոման (անուանական.)	623	12
Բանք Ֆրանսական 3%	102	52
» » 3 1/2%	108	20
» Իտալական	80	50
Քրէտի Լիոնէ	717	50
Քրէտի Ֆոնսիէ	892	50
Քոնդու

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ ԱՆԳ. ՈՍԿԻ 1,000,000

"ՖԻՆԻՔՍ"

Հիմնեալ ի Լշնտրն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետերաց Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանոթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18,000,000 Անգ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի ձնասուց համար։

53

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոց, որք ունիք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անվիճապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Ղալաթիա, Պանք Օթոմանի վարի քովը ի Վիթալիս խան, դետնայարկ թիւ 1։

ԻԼԱՆ ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԷԼԻՒ

Նիզամիէ իտարէխանէ-պուլունան ֆապրիկայար լագրմէսի իչուն մուպայա օլունացը վէ թէմիզլէր 27ինճի կիւնի գարարը գաթիսի վիրիլէճէկի իլան գելընան 100,000 գանթար էրէյլի մատէն քէսմիրիւնիւն պէկէր ճէթիտ գանթարը 9½ գրշ.տա թաթիպի էօհտէսինտէ օլուպ ադուանթօսը բուլմինին 1ինճի բաղար իրթէսի կիւնինէ գարարը գաթիսինին իթաստ թաւիզ իտիրմիշ վէ իրթէսի կիւնիւ տախի 100տէ 5 թէնզիլի գապուլը մուգաբրէր պուլունմուշ օլտուղունան իթաստա թաւիպ օլանպարին մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Նօ. 29 2—3

Սիրօղ Ճումաի Պալա Մէհնէլիք, Բազարք մէվզբիլէրինին միւնագասատա պուլունան էրզաք վէ սայիրէսի ֆիյաթը մէվզուէսի իլէ թաւիպի էօհտէսինտէ օյմաղլէ թէազիլաթ իճրասը իլէ պուլնարքին իթաստը թէահիւտտէ Տէրսաատէթտէ թաւիպ օլանպարին մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Նօ. 27 3—3

Քէօրրիւլիւ մէվզբինին միւնագասատա պուլունան էրզաք վէ սայիրէսի ֆիյաթը մէվզուէսի իլէ թաւիպի էօհտէսինտէ օյմուզունան թէնզիլաթ իճրասը իլէ պուլնարքին իթաստը թէահիւտտէ Տէրսաատէթտէ թաւիպ օլանպարին մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Նօ. 28 3—3

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՒՇԵՆԱՒԷ
ԵՐԷՒ-ԷԷ-ԷԷ-Ն ԱՆԳԼԷԿ, Կ. Պոլսոյ
և Օպէսայէ ՀԷՂԷ-
ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՊՆ ՈՐԴԻՔ և ԸՆԿ.

Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ
Ալպանս	2000	Ֆլամինկօ	1600	Բալէրմօ	3200
Անճէլօ	3000	Կալիկօ	5500	Բալտէր	1700
Արօլօ	5500	Կիդանս	2200	Բլանշ	1500
Արկօ	2300	Կօզօ	1800	Բօլօ	1000
Արիստօ	3000	Կրօսանս	2200	Գուլիդ	2800
Պասանս	3000	Հիրօ	2000	Դիալզօ	4400
Պօրտինս	2200	Հիտալկօ	3000	Ռինալտօ	3200
Պրավօ	2000	Հինտու	7000	Ռօլլօ	3000
Պրֆֆալ	8800	Համպէր	1200	Սօմէօ	3500
Դէյլրօ	2600	Այակս	5000	Սօզարիս	3500
Գալիբաս	2500	Ձիւնս	2300	Սալէրնս	4000
Գամէօ	2100	Ֆէլսս	2000	Մանդիակս	8200
Գազզ	2000	Ֆօլրինս	4000	Մարֆօ	2000
Գօմս	2700	Ֆօվնս	2200	Միլվիս	2000
Զիրակս	5000	Լէս	2000	Սարէնտս	4300
Դլիս	5500	Լէբանանս	4500	Թ. Ուիլսըն	3000
Դօլօրատս	3400	Լիվօրնս	3000	Թուրսս	1200
Տիկս	2500	Մարմ	1500	Թօլիտս	2800
Տամինս	2500	Մարլինկս	4300	Թորրիտս	900
Տուլբ	1800	Մարգէլլս	3500	Ուրպինս	5000
Տրաքս	2100	Միլս	2000	Վօլթուրնս	5000
Էայնամս	2600	Մուրինս	3100	Եէտս	3600
Էլտօրատս	3000	Նէլս	2000	Զէպրա	1000
Էլէքթրս	3200	Սրանտս	3000	Տիֆայնինս	200
Տլանս	2600	Սանէլլս	5000	Ձրմագ	200
Ֆուլրան	800	Զգրանս	4500	Զէրս	110
Ֆիտս	700	Ողդս	2000	Մօսրինս	120
		Էնիրշըն Մանարք	8000		
		Բիրմրրն Մանարք	8000		
		Լրդիրն Մանարք	8100		

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի
Դիմել առ Ֆ. ՀԷԼՏ ԵՒ ՈՒՅՕ
Գորշակալք
Թիւ 17—18, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա
39

ՇՈՒՇԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՈՒԵԱՆ
Ն ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ
Մարսիլիայէ և Պոլիս-Դ ՀԷՂԷ-
կանոնաւորապէս բեռնող
Սկսեալ հոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղեւորի օգոստ. 14ին։
Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,
Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »
Ո-ղղակի և արագ ուղեւորութեան
Նաւագիրք, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՊՈՒԼ
1054 Մոմկանէ փողոց թ. 108

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՊՈՍՏԱՊԱՆԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

MÉTHODE BROWN-SEQUARD contre DÉBILITÉ FAIBLESSE IMPUISSANCE

Bien spécifier le sexe en faisant la commande.

Elixir Séquardien "Alpha" pour les deux Sexes

PRIX DU FLACON : 25 FRANCS. — Envoi franco contre mandat-poste ou chèque sur Paris adressé au DIRECTEUR du LABORATOIRE de PRODUITS PHYSIOLOGIQUES, 10, Rue de l'Orne, PARIS.

Bien spécifier le sexe en faisant la commande.

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆռանք 8,000,000
Պահեստի դրամ	» 8,100,000
Ցարեկան հասոյթ	» 19,532,000

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔՍ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք

894 Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ-Գապու, Անանիատիս խան. 12, 13, 14.

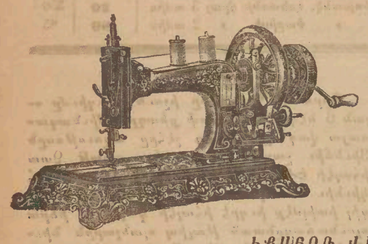

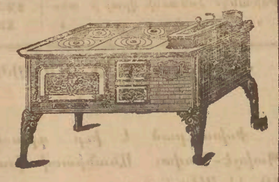

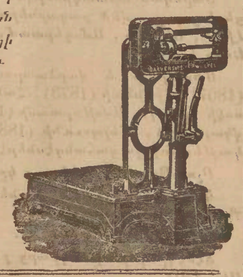

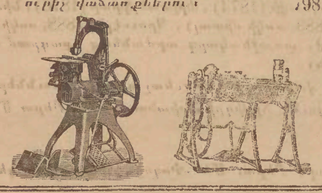

ԷՔՍԲՕՌ ՎԷ ՌՊԱՆՏ
ԸՆԿԵՐԱՑՈՒԹԻՒՆ
ՄԵՔԵՆԱՅԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ
ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆԵՐՈՒՆ
ԱՐՏԱԾՄԱՆ ՀԱՄԱՐ
ԱՆԱՆՈՒՆ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՇՐՋԱՆԱԿ

Մեքենաներու և գերմանական այլ արհեստական նիւթերու ցուցադրութիւն ի Ղալաթիա, Բերլիմպէ Բա արթիճարլը խան (Նախկին կեդրոնատեղի Խոխտոր Բէյի)

Արդեն ամէն էրզրգործական ճարտարապետական նաւային նայլն, ինչպէս ՆԻԹԵՐԱՅԻ և ՄԵՐԵՆԳ ԵՐՈՒ վ. ՀԱՄԱՄԻՏ։

Տեսկեցուածքներն կը արուին մեքենաներու գործարանների գործարանների պատկան վրայ։

Ցուցադրութեան մէջ կը գտնուի մինչ գեղեցիկ օթեր մը կանգան մեքենաներու, ջրհանների, խոհանոցի նիւթերու, գերմանական լինոլէումի ուրիշ վաճառքներու։ 798

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՏՈՒՆ ԹԷՅԻ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼՑ ԱՄԻՆ 1880

Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ Ց. ԽՍԼԳՈՒԼԵԱՆ

THE ECONOMICON ΤΗΣΟΝ ΕΙΚΟΝΟΜΙΚΟΝ MARQUE DEPOSÉE

Մասնաճիւղ կը գտնուի Օսմանեան ամէն գլխաւոր տեղեաց մէջ

Թէյի գործածութեան ընդհանրանալովն, թէյի ճաշակն եւս նրբացած է, որով թէյի առեւտուրն վաճառականութենէ աւելի արուեստ մըն է, որ միայն երկարատեւ և հոխ փորձառութեամբ կ'ստացուի։

Մեր տունն, որ արդէն հանրածանօթ էր բազմաեայ ընդարձակ գործառնութեամբ, այս տարի եւս իր մասնաւոր գործակալաց ձեռամբ գնած է բազմազան և խիստ ժիծաքանակ ընտիր թէյեր Զինաստանի, Ճավայի, Սէյլանի և Հնդկաստանի գլխաւոր արտադրիչներէն. և արդէն հասած են մեզ, և հետզհետէ պիտի ստանանք թէյեր, որք գերընտիր հոտաւէտութեամբ ամէն ճաշակի յարմար ըլլալով հանդերձ գներու անհամեմատ ժամանութեամբ մեզ մատուցած առաւելութիւնք, մեր տան դէմ մրցումն անկարելի կրնեն։

Մեր բազմաթիւ յաճախորդաց պահանջմանց լաւ եւս գոհացում տրուելու համար ընդարձակած ենք մեր մթերանոցն, ուր ամէն տեսակ ընտիր թէյեր, թէ՛ անուշներու և թէ՛ այլ և այլ ժիծութեամբ տուփերու մէջ ժիծաքանակ միշտ պատրաստ կը գտնուին։

Թէ՛ Կ. Պոլսոյ և գաւառաց, և թէ օտար երկրաց մէջէ մեր տան ցուցուած վստահութիւնն կը քաջալերէ մեզ առաւել եւս յարիլ մեր սկզբունքին, որ է՝ ողջամտութիւն թէյերու՝ տէսակէ, լաւէ և գնոց մասին։

Մեր թէյերու առաւելութեանց ապացոյցներէն մին եւս, անոնց բազում կեղծերն հրապարակին վրայ գտնուիլն է, զորս գէմ զգուշանալու համար կը խնդրենք որ միշտ փնտռէք ՄԵՐ ՑԱՏՈՒԿ ՆՇԱՆՆ ու մեր տան հասցէն, Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ, Ց. ԽՍԼԳՈՒԼԵԱՆ Ճէլալ պէյ խան թիւ 10, Պահչէ-Գապու։ 19

Երեք սաղարտ չիրը 30 դրուշ, — երեք սաղարտ չիրը 15 դրուշ։ Երկու սաղարտ չիրը 18 դրուշ։ Մէկ սաղարտ չիրը 12։ Մասնիւոքն ոչ-ալ օրի չիրը 12 դրուշ։

Royal Windsor

ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ՎԵՐԱՆՈՐՈԴԻՉ ՄԱԶԵՐՈՒ

Սպիտակ մազեր ունիք, մազերնիդ կը թափին, մազերու արմատները թուլցած են կամ կը թափին։ Եթէ ունիք այդ տեսակ բաներ գործածեցէք Ռո